

Interjú Fritz Mihály szobrászművésszel

A Magyar Nemzeti Bank 2008. január 16-án „Teller Ede születésének 100. évfordulója” elnevezéssel 5000 forint névértékű, ezüst emlékpénzt bocsát ki tisztelegve a világhírű magyar atomfizikus előtt. Az emlékérmét Fritz Mihály szobrász-, és éremművész tervezte, aki több évtizedes éremművészi munkássága során több mint 800 vert illetve öntött érmet, érmét készített. A Magyar Nemzeti Bank számára 1984 óta rendszeresen tervez emlékpénzeket. Számos hazai és külföldi díjat nyert munkáival, többek között 1988-ban „Az év érme” díjat.

A kibocsátás kapcsán arra kértük a művészt, hogy vezessen be bennünket az érmetervezés, -készítés rejtelmeibe.

MNB: Szobrászként hogyan kezdett érmetervezésbe?

FM: 1969-ben végeztem a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, ahol mesterem Pátzay Pál volt. 1979-ben meghívást kaptam a Nyíregyháza-Sóstói éremszimpóziumra, ami mély benyomást tett rám. A 80-as években nagyon aktív volt a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete, megrendelés megrendelést követett. Az is segítette munkám, hogy Szabó Géza ötvösmester műhelye lakhelyemen, Szegeden működött, ahonnan szintén rendkívül jó minőségben kerültek ki a legyártott érmek.

MNB: Miért speciális művészeti alkotás az emlékérmé?

FM: Sokszor hallható, hogy az érme, és különösen az emlékpénz tervezése rendkívül kötött. Engem a hagyományos kötöttség nem feszélyez. Lapos plasztikával dolgozom, elsősorban rajzos motívumokra alapozva, ahol a plasztika szinte csak jelzésszerű. A betűtervezést, -vésést pedig különösen szeretem.

MNB: Az MNB által kiírt emlékérmé-pályázatokon többször nyert. Mely érmekre emlékezik szívesen?

FM: Először 1984-ben nyertem meg az MNB emlékérmé pályázatát a szarajevói téli olimpiának emléket állító érmével. Rendkívül változatos témákban terveztem a későbbiekben is emlékpénzeket: a Régi dunai hajók sorozat több tagját is én terveztem, portrék, történelmi témájú érmék illetve természeti ábrázolások is kerültek az általam tervezett érmékre. Talán „A Világ Vadvédelmi Alap megalapításának 25. évfordulója” elnevezésű emlékérmé áll hozzám a legközelebb, amelyet 1988-ban a World Coins magazin „Az év érme” díjjal jutalmazott „Best Crown” kategóriában, azaz a 38,61 mm átmérőjű emlékpénzek kategóriájában.

MNB: Hogyan mutatná be a „Teller Ede születésének 100. évfordulója” elnevezésű emlékérmét?

FM: Az érme előlapja viszonylag kötött, kevés teret ad a művésznek, hiszen minden kötelező érmeképi elem itt jelenik meg. Ugyanakkor a magfúzió hiteles ábrázolására még maradt elegendő hely, és Teller munkássága erősen kötődik ehhez a fizikai jelenséghez.

MNB: A műkritikusok szerint Ön művészetében a magyar szobrászat realista hagyományait követi. Azt is megemlítik, hogy Ön jelentős portréista, jó karakterizáló képességgel, aki gondosan min tázza meg modelljeinek arcvonásait, és nagy figyelmet fordít a személyiség megjelenítésére. Ezen az érmén is kifejező Teller Ede megformálása.

FM: A Teller Edét bemutató érmén magától értetődő a portré megjelenítése. Számtalan mozgóképet néztem meg, hogy a legjellemzőbb arckifejezést tudjam megjeleníteni az érmén. Azért választottam egy kicsit korosabb portrét, mert úgy éreztem ekkorra érett be a karaktere. Aki hosszú életet él - Teller pedig 95 évet élt -, általában öregemberként marad meg az emberek fejében.